

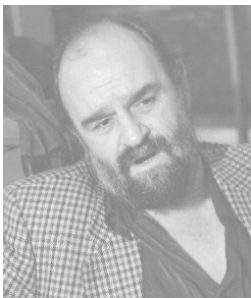
Siflis András művészete

Siflis András nevét nem leljük a kortárs magyar képzőművészet fő sodrásában – a naprakész, sűrűn kiállító alkotók között –, de szülőföldjének szakmai történelme sem igazán jegyzi munkásságát. Kivéve – természetesen – a *Délvidéki magyar képzőművészeti lexikont*, amelyben az áll, hogy „Aranyművesként dolgozott, 1985 óta foglalkozik kizárólag festészettel”. A vajdasági művészeti periodikában hiába is kutatunk valamikori jelenlétének emlékezetesebb nyomai után, néhány jelzésszerű publikáción kívül – egy 1988-as Új Symposion-beli megjelenést leszámítva – mérvadó szócikk nem található róla. Alakja inkább a nemzedéki legendákban él, valamint azoknak a kortársaknak a jóvoltából, akik hírért vitték a nagyvilágba. Származásának helye azonban esetében nem igazán sorsdöntő, hiszen az a sajátosan összetett kulturális és nyelvi közeg, ahová családi eredete köti, nem játszik döntő szerepet szellemi tájékozódásában, nincs benne jelentős súllyal művészetének irányadó tartalmi tengelyében.

Első önálló tárlatát 1986-ban rendezi Újvidéken, majd szülővárosában, Szabadkán mutatkozik be 1988-ban. Utána rövidesen Budapestre költözik, így még zsenyének mondható művészete mögött nem maradnak nyomhagyó honi teljesítmények. Ha abból indulunk ki, hogy Siflis mögött még most is alig több mint két és fél alkotói évtized áll, talán hajlunk rá, hogy viszonylagos távollétét a jelenkori magyar szcénából a mögötte húzódo idő rövidségével magyarázzuk. Ezt a némileg logikus következtetést azonban felülírja az a tény, hogy Siflis „láthatatlanságának” okai elsősorban magatartásbeli és stratégiai elvekre vezethetők vissza. Soha sem csatlakozik művészeti csoportokhoz, szakmai műhelyekhez, a szó legszigorúbb értelmében egyéni utat jár. Művészi ténykedésének tudatos kívülre helyezése és célzatos eltakarása egyrészt tökéletes összhangot mutat emberi lelkületével, másrészt pedig munkálkodásának elmélyült, kimért – esetenként kiszámíthatatlan – természetével, amelynek időmérése nem a mi világunk, hanem egy másmilyen világ ritmusára lüktet. Siflis órája nem a mi időnket méri, hanem saját belső idejét, amely jelentősen elhajlik a kollektív úton megélhető időtől.

Siflis András eredendően rajzművész, aki a festészetben és a kombinált technikákban is jártas. Munkásságának gyűjtőpontjában az emberi alak folyamatos jelenléte figyelhető meg. Akár mitológiai

Siflis András

ihletésű, akár pedig általános emberi sorskérdéseket feszegető rajza-
it és festményeit vesszük szemügyre, láthatjuk, kötődése az ember-
hez következetesnek és meghatározónak mutatkozik.

Kezdetben bizonyos egzisztenciális témák ihletik, amelyek lírai-
sággal átítatott, érzelmekkel hevített, sokszor gyermekien naiv, sőt
„vadasnak” mondható ikonográfiában bontakoznak ki alkotásain.
Nagy gesztusai és zabolátlan indulatai a nyolcvanas-kilencvenes
évek fordulóján lecsillapodnak és letisztulnak, Siflis művészete sok
tekintetben elmélyültebbé válik. Majd később bibliai témák felé for-
dul, hiszen egy zaklatott életből kiutat keresve ő maga is lelki meg-
nyugvásra vágyik. A bibliai mitológia közege nemcsak művészi
kaland Siflissnél, hanem valós, belső indítékokból táplálkozó mene-
külés is, amely fokozatosan megnyitja előtte az antik világ tágabb
horizontjait, rálátást nyújt a nagyobb mitológiai összefüggésekre.
Míg kezdetben a részletek vonzzák, később nagy kiterjedésű fogal-
mi íveken próbál áthaladni. Jól felismerhető, határozottan azonosít-
ható rajzfigurái, emberi alakjai az évek folyamán szubjektív archetí-
pusokká érnek, akik a szakralitás és a hétköznapi egzisztencia vilá-
gának mezsgyéjén, azoknak kettős vonzásában keresik a lét értel-
mét és feltételezett szépségét. Arcukra kiütözik a lelki teherse-
lés és a fizikai megpróbáltatás fájdalma, láthatóvá válik a szenvedés
ikonográfiája, amely a visszafordíthatatlan bomlás és a bizonytalan-
ság általános állapotában fogant. Siflis alkotásain a szétesőben lévő
világ drámájának mozzanatai hitelesen jelennek meg. Leginkább a
bizonytalanság, a kétely poétikáját járja körül, s nyilvánvaló, hogy
lényge a hajdan volt aranykor szilárd lelki és anyagi keretei után
sóvárog.

Jelképeit az ősi mediterrán kultúrákból fennmaradt tárgyi-vizuális
emlékek közül – elsősorban a sztélékből – meríti, melyeknek fogalmi
aurájában a kollektív emlékezet nyomai után kutat. A régi és a mai
világ arcát egymás tükörképeként helyezi szembe: a jelen dekonst-
ruált lelkületét rávetíti a múlt nagy művészeti korszakainak örök érvé-
nyűségére. Egy drámai sakkjátszmában meghatározó civilizációs
fogalmakat tologat bábuként, figyelve az erőviszonyok felbomlását
és újrendeződését.

A gyerekrajok naiv esetlenségével felrétegzett korai siflisi raj-
zok megszállottsággal határos, feszültséggel áthatott expresszivitás
felé viszik a művészt, aki – a máig megtett út távlatából nézve –
leginkább az új német expresszionizmus gesztusfestészetének úttö-
rőt tömörítő családfához sorolható. Közülük is elsősorban a kötetlen
figurációt kultiváló Georg Baselitz-hez és a korai, hatvanas évekbeli
A. R. Penckhez, továbbá a kételyek, a spirituális, utópisztikus látomá-
sok között ingadozó dán Per Kirkebyhez, valamint az archaikus min-
tákkal és misztikus emlékekkel operáló olasz Mimmo Paladinóhoz.
Ízig-vérig kozmopolita művészet az övé, amelynek gyökerei helyileg
nem igazán azonosíthatóak.

Tiberis-sorozat, 2006

